

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/422/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614206168
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5614206168.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: Fond na podporu vzdelávania, so sídlom v Bratislave, Panenská 29, IČO: 47 245 531, právne zastúpeného spoločnosťou AENEA Legal s.r.o., so sídlom v Bratislave, Jozefská 3, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1/ Bc. G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom v S. J. č. XX, 2/ Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom v S. J. č. XXX, 3/ V. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom v S. J. č. XX, o splnenie povinnosti zaplatiť sumu 2.506,54 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/190/2014-101 zo dňa 14.05.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v zostávajúcej časti žalobu zamietol, z r u š u j
e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vo zvyšku sa rozsudku okresného súdu n e d o t ý k a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil povinnosť žalovanej v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade zaplatiť žalobcovi sumu 1.031,51 eur so 4 % ročným úrokom z omeškania od 17.04.2014 do zaplatenia, s tým, že plnením jednej zo žalovaných v 1/ a 2/ rade zaniká povinnosť plnenia druhej zo žalovaných v 1/ a 2/ rade, a to všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Súčasne uložil povinnosť žalovanej v 1/ rade a žalovanej v 3/ rade zaplatiť žalobcovi sumu 1.031,50 eur so 4 % ročným úrokom z omeškania od 17.04.2014 do zaplatenia, s tým, že plnením jednej zo žalovaných v 1/ a 3/ rade zaniká povinnosť plnenia druhej zo žalovaných v 1/ a 3/ rade, všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. V zostávajúcej časti žalobu zamietol a rozhodnutie o náhrade trov konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie.

Prvostupňový súd návrh posudzoval v zmysle ustanovení § 23 ods. 1, 2, 3, § § 1 ods. 1 zák. č. 396/2012 Z.z. o Fonde na podporu vzdelávania, § 657, § 546 Občianskeho zákonníka a podľa § 13 ods. 1, 2, 4, 6, veta prvá, druhá, § 14 ods. 3, 4 zák. č. 200/1997 Z.z. o Študentskom pôžičkovom fonde.

Dôvodil tým, že na základe citovaných zákonných ustanovení žalobe vyhovel v časti o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 1.031,51 eur na základe prvej zmluvy o pôžičke a sumu 1.031,50 eur na základe druhej zmluvy o pôžičke. V zostávajúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú. Vo svojom odôvodnení konštatoval, že dňa 16.08.2011 právny predchodca žalobcu (Študentský pôžičkový fond) uzavrel so žalovanou v 1/ rade Dohodu o splátkach pôžičky. Študentský pôžičkový fond ako veriteľ a žalovaná v 1/ rade ako dlžníčka ustálili výšku dlžnej sumy ku dňu podpísania dohody 16.08.2011 sumou 2.676,21 eur. Žalovaná v 1/ rade uvedenú sumu uznala ako svoj dlh z oboch zmlúv o pôžičke. Vzhľadom na uznávací prejav žalovanej v 1/ rade súd vychádzal z uvedenej sumy, ktorá sa polovičnou sumou vzťahovala na prvú pôžičku (1.338,11 eur) a zostávajúca časť na druhú pôžičku (1.338,10 eur). Uvedený aktuálny zostatok dlhu 2.676,21 eur pozostával z nevrátenej pôžičky, ako aj príslušenstva. Podľa tvrdenia žalobcu žalovaná uhradila na každú z pôžičiek sumu 306,60 eur (spolu 613,20 eur). Od zmluvnými stranami ustáleného zostatku dlhu s príslušenstvom (ku dňu podpísania dohody o splátkach dlhu) boli odpočítané úhrady zo strany žalovanej v 1/ rade, a to od sumy 1.338,11 eur bola odpočítaná suma 306,60 eur, preto zostatok dlhu z prvej zmluvy o pôžičke predstavoval 1.031,51 eur.

Od sumy 1.338,10 eur bola odpočítaná úhrada zo strany žalovanej vo výške 306,60 eur, zostatok dlhu z druhej zmluvy o pôžičke predstavoval 1.031,50 eur. Žalovanej v 1/ rade bola preto uložená okresným súdom povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.031,51 eur ako dlh, ktorý vznikol na základe prvej zmluvy o pôžičke. Žalovanej v 1/ rade bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.031,51 eur, predstavujúcej zostatok dlhu žalovanej v 1/ rade voči žalobcovi na základe druhej zmluvy o pôžičke. Okresný súd konštatoval, že sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať o nich dôkazy je zásadne vecou účastníka konania. Iniciatíva pri uvádzaní relevantných skutkových tvrdení spočíva na účastníkoch konania. Účastník má povinnosť tvrdenia, ako aj povinnosť dôkaznú. Zistený skutkový stav je preto výsledkom dôkaznej aktivity účastníkov. Skutkové tvrdenia žalobcu, napriek výzvam okresného súdu, neumožňovali preskúmať výšku uplatňovaných poplatkov a náhrad 105,08 eur vo vzťahu k prvej zmluve o pôžičke a vo výške 105,08 eur vo vzťahu k druhej zmluve o pôžičke, ako ani výpočet 4 %-ného zmluvného úroku vo výške 127,03 eur vo vzťahu k prvej zmluve o pôžičke a 127,03 eur vo vzťahu k druhej zmluve o pôžičke. Ďalej okresný súd konštatoval, že úlohou súdu nie je dedukovať jednotlivé nároky žalobcu, resp. pátrať, z čoho tieto nároky pozostávajú, ale prekontrolovať správnosť, odôvodnenosť a zákonnosť uplatnených nárokov (rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 28.11.2013, č. k. 9Co/513/2013). Nahrádzanie povinnosti tvrdenia za žalobcu by predstavovalo porušenie zásady rovnosti strán v konaní. Podľa okresného súdu žalobca tak neunesol dôkazné bremeno preukázania nároku na zaplatenie poplatkov a náhrad vo výške 2 x 105,08 eur a 4 %-ného zmluvného úroku vo výške 2 x 127,03 eur. Neunesenie dôkazného bremena účastníkom konania má za následok zamietavé rozhodnutie súdu. Uvedená špecifikácia a konkretizácia bola nevyhnutná podľa okresného súdu už vzhľadom na skutočnosť, že v dohode o splátkach pôžičky zo dňa 16.08.2011 bol vyčíslený aktuálny zostatok pôžičky vo výške 2.676,21 eur vrátane príslušenstva, z ktorého okresný súd vychádzal pri výpočte dlžnej sumy, vzhľadom na uznanie dlhu žalovanej v 1/ rade v uvedenej časti. S poukazom na uvedené bez náležitej konkretizácie požadovaných peňažných plnení v uvedenej časti uplatňovaného nároku by mohlo podľa okresného súdu dôjsť k duplicitnému uloženiu povinnosti. Okresný súd ďalej dôvodil, že podľa citovaných zákonných ustanovení pôžička sa spláca úrokovou sadzbou vo výške 3 % ročne počas doby splácania, čím je mienená dohodnutá doba splácania. Žalobca sa však domáhal zaplatenia zmluvného úroku 4 % (z dlžnej sumy zostatkových dvoch pôžičiek) od 14.05.2014 do zaplatenia, teda po lehote splatnosti do zaplatenia. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Žalobca ako veriteľ preto nebol oprávnený žiadať od žalovanej ako dlžníčky zmluvné úroky aj po splatnosti celej dlžnej istiny. V takomto prípade podľa okresného súdu žalobcovi prislúchajú len úroky z omeškania. Po splatnosti celého úveru sa istina ďalej zmluvne neúročí. Z podstaty zmluvného úroku všeobecne vyplýva, že predstavuje odplatu za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. Veriteľ neposkytuje finančné prostriedky po lehote splatnosti. Po zosplatnení úveru sa dlžník, pokiaľ v určenej lehote neuhradí dlh, dostáva do omeškania a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Podľa publikovaného rozhodnutia NS SR R59/1998 veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky z omeškania (rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.12.2014, č. k. 10Co/104/2014-79). Z dôvodu, že žalobca si uplatňoval zmluvné úroky po lehote splatnosti do zaplatenia, okresný súd žalobu v uvedenej časti zamietol ako nedôvodnú. Okresný súd tiež konštatoval, že z dôvodu omeškania žalovanej s plnením dlhu žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania. Zodpovednosť za omeškanie má objektívny charakter, vzniká bez ohľadu na zavinenie. Jej dôsledkom je vznik povinnosti dlžníka platiť veriteľovi úroky z omeškania. Podľa Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde nezaplatená pôžička sa bude úročiť od začiatku omeškania úrokovou sadzbou zvýšenou o 1 % nad úrokovú sadzbu vo výške 3 %, t.j. vo výške 4 % ročne. Ide o sankčný úrok, ktorý prináleží veriteľovi od začiatku omeškania. Žalovanej bola preto uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 4 % ročne od 17.04.2014 do zaplatenia, keďže omeškanie s plnením dlhu doposiaľ trvá. V prevyšujúcej časti boli úroky z omeškania (uplatňované vo výške 9 % ročne) zamietnuté, vzhľadom na osobitnú právnu úpravu, ktorá stanovila úrokovú sadzbu pre úroky z omeškania odlišne od všeobecnej úpravy v Občianskom zákonníku (v spojení s jeho vykonávacím predpisom). Okresný súd ďalej uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania zročnosti celého dlhu pred dátumom 16.04.2014 (požadujúc úroky z omeškania od 26.12.2011). Písomnosťami žalobcu označenými ako upomienka 1 až 3 bola žalovaná vyzývaná na zaplatenie nedoplatku dlhu, nie na zaplatenie celého dlhu. Súčasne bola poučená o postupe veriteľa v budúcnosti, ak nebude uhrádzať splátky dohodnutým spôsobom riadne a včas. Uvedené upomienky však nepredstavujú kvalifikovaný jednostranný právny úkon veriteľom adresovaný dlžníkovi, ktorým by si uplatnil stratu lehôt v zmysle dohody o splátkach. Až písomnou výzvou

žalobcu zo dňa 18.03.2014 bola žalovaná vyzvaná na zaplatenie celého dlhu so stanovenou lehotou splatnosti 16.04.2014. Nasledujúcim dňom, t.j. 17.04.2014 sa tak dostala do omeškania s plnením dlhu, v dôsledku čoho je od uvedeného dňa povinná platiť úroky z omeškania. Závazky z obidvoch zmluvných vzťahov o pôžičke boli zabezpečené ručením. Prvá pôžička bola zabezpečená ručiteľským záväzkom žalovanej v 2/ rade, ktorá svojim podpisom prebrala na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku žalobcu v plnej výške, ak ju neuspokojí žalovaná v 1/ rade ako dlžníčka. Žalovanej v 2/ rade bola preto uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi spolu so žalovanou v 1/ rade sumu 1.031,51 eur so 4 % ročným úrokom z omeškania od 17.04.2014 do zaplatenia s tým, že plnením jednej zo žalovaných v 1/ a 2/ rade zaniká povinnosť plnenia druhej zo žalovaných v 1/ a 2/ rade. Závazok žalovanej z druhej zmluvy o pôžičke bol taktiež zabezpečený ručiteľským záväzkom, a to žalovanej v 3/ rade, ktorá podpisom zmluvy prevzala na seba záväzok, že uspokojí pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí žalovaná v 1/ rade ako dlžníčka. Žalovanej v 3/ rade preto súd uložil povinnosť spolu so žalovanou v 1/ rade zaplatiť žalobcovi sumu 1.031,50 eur so 4 % ročným úrokom z omeškania od 17.04.2014 do zaplatenia s tým, že plnením jednej zo žalovaných v 1/ a 3/ rade zaniká povinnosť plnenia druhej zo žalovaných v 1/ a 3/ rade. V súlade s ustanovením § 160 ods. 1 O. s. p. súd stanovil lehotu na plnenie v trvaní 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žaloba bola zamietnutá aj v časti o zaplatenie poistného, z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcu. Podľa okresného súdu žalobca nepreukázal predovšetkým obsahové náležitosti poistnej zmluvy, netvrdil, ako ani nepreukázal výšku, v akej si uplatňuje a v akej mu náleží poistné. Pojem „zostatok istiny“ nepredstavuje podľa okresného súdu konkrétnu peňažnú sumu, z ktorej by bolo možné určiť výšku dlžného poistného. Veriteľ formulárovou zmluvou do prejavu vôle žalovanej uzavrieť zmluvu o pôžičke, o ktorú mala žalovaná v 1/ rade záujem, zahrnul bez ďalšieho automatické uzavretie ďalšej zmluvy o poistení, keďže má uzavretú poistnú zmluvu o skupinovom poistení osôb. Uvedené zmluvné ustanovenie neumožňovalo žalovanej uzavrieť zmluvu o pôžičke bez toho, aby súčasne nebola prejavená samostatná vôľa k uzavretiu zmluvy o pôžičke. Žalovanej v 1/ rade tak bolo vnútené určité správanie, pričom neprímerane zvýhodňuje veriteľa ako poskytovateľa pôžičky. Žalobca sa domáhal ročnej úhrady poistného až do zaplatenia, pričom poistenie súviselo s predmetnou zmluvou o pôžičke, ktorá má taktiež vymedzenú dobu splácania dlhu. Žalobca nepreukázal platný vznik, obsahové náležitosti, ani trvanie poistnej zmluvy, ktoré nemôže byť závislé od platobnej schopnosti (neschopnosti) žalovanej ako dlžníčky. Žalobca sa navyše domáhal platby poistného aj po splatnosti dlhu z pôžičiek do zaplatenia.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku tak, že o trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Bolo prihladené na počet účastníkov konania, ako aj uplatňované nároky, tvoriace predmet konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca proti zamietajúcemu výroku III. s tým, že okresný súd nesprávne posúdil žalobný návrh vo vzťahu k zmluvným úrokom, úrokom z omeškania, poplatkom a náhradám vzniknutým do zosplatenia pôžičiek a poistného tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, pričom rozhodnutie má zároveň inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Okresný súd správne zistil, že došlo k uzatvoreniu jednotlivých zmlúv o pôžičke, a to konkrétne zmluvy o pôžičke zo dňa 29.10.2009 (ďalej len „Zmluva 1“) a zmluvy o pôžičke zo dňa 06.12.2010 (ďalej len „Zmluva 2“). Rovnako správne zistil, že uzatvorením dohody o splátkach zo dňa 16.08.2011 došlo k uznaniu dlhu zo strany žalovanej v rade 1/ voči veriteľovi vzniknutému z titulu pôžičiek, pričom zároveň došlo aj k potvrdeniu, že ku dňu uzatvorenia dohody, t.j. ku dňu 16.08.2011 bol aktuálny zostatok pôžičiek 2.676,21 eur. Poukázal na čl. 3 ods. 4 Zmluvy 1 a Zmluvy 2, podľa ktorého veriteľ zostatok dlhu úročí od prvého dňa v mesiaci, v ktorom má dlžník povinnosť dlh splácať. Pôžička sa úročí úrokovou sadzbou vo výške 3 % ročne, pričom veriteľ k istine pripisuje úroky, poplatky a náhrady podľa platného Sadzobníka poplatkov a náhrad. V tejto súvislosti poukázal na § 13 ods. 4 Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde, podľa ktorého pôžička sa spláca úrokovou sadzbou vo výške 3 % ročne počas splácania. Žalovaná v rade 1/ mala tak povinnosť splácať pôžičku od prvého dňa v mesiaci, v ktorom má dlžník povinnosť dlh splácať, teda v návrhu na začatie uvedené počnúc mesiacom september 2011. Odvolateľ má rovnako za to, že u žalovanej v rade 1/ ako dlžníka ide o tzv. sankciu týkajúcu sa zmluvného úroku, čo potvrdzuje ďalšie zmluvné dojednanie v čl. 5 ods. 1 Zmluvy 1 a Zmluvy 2, pričom ide o sankciu pre prípad porušenia zmluvných podmienok podľa § 13 ods. 1 písm. f) Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde, a teda sa stále jedná o zmluvne dojednané úroky. Vzhľadom k tomu je jednoznačné, že zmluvné strany si dojednali zmluvný úrok vo výške 3 %, resp. pri porušení niektorých zmluvných ustanovení zmluvný úrok vo výške 4 % a v žiadnom prípade nie úrok z omeškania. Konajúci súd v danej časti odôvodnenia používa pojem úver a rovnako používa obchodnoprávnu úpravu úverového vzťahu najmä pri uvedení pri zosplatení úveru.

Takúto argumentáciu zo splatnenia úveru je možné aplikovať v obchodnoprávných vzťahoch, avšak vzťah medzi účastníkmi nie je vzťahom obchodnoprávnym. Poskytovanie pôžičiek žalobcom v zmysle osobitného zákona sa riadi osobitným procesom, ktorý je primárne upravený v Zákone o študentskom pôžičkovom fonde. Tým, že tieto úroky nesprávne označil, nesprávne právne vec posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Rovnako tiež konajúci súd aplikoval na predmetný vzťah obchodnoprávnu úpravu úverového vzťahu, pričom sa jednalo o vzťah zo zmlúv o pôžičke podľa osobitného zákona. Poukázal tiež na vznik kapitalizovaných úrokov, počnúc dňom, kedy vznikla povinnosť splácať pôžičky. Obdobný záver platí aj pre poplatky a náhrady uplatnené žalobcom v žalobnom návrhu spolu vo výške 210,17 eur. Vzhľadom k tomu, že došlo k uzavretiu dohody o splátkach pôžičky zo dňa 16.08.2011 v prípade omeškania zo zaplatenia viac než dvoch splátok, podľa dohody o splátkach nastala splatnosť celej pôžičky. Žalobca má tiež za to, že preukázal zospoplatnenie dlhu z oboch pôžičiek, ktoré už riadne vyplývalo zo žalobného návrhu. Žalobca si uplatnil nárok na poistné v zmysle ustanovenia Zmluvy 1 a Zmluvy 2 tak, ako to vyplýva z čl. VI, ods. 5 a 6. Preto má nárok na uvedené poistné, ktoré okresný súd nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav.

K podanému odvolaniu sa žalované v rade 1/, 2/ a 3/ nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok zrušil (vo výroku, ktorým v zostávajúcej časti okresný súd žalobu zamietol) v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p. a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Výrokov, ktorými žalobnému návrhu žalobcu vyhovel, sa odvolací súd nedotkol, keďže neboli napadnuté odvolacími dôvodmi.

Odvolací súd preskúmal iba výrok napadnutý odvolaním, ktorým okresný súd zamietol vo zvyšku žalobný návrh vo vzťahu k zmluvným úrokom, k úrokom z omeškania, poplatkom a náhrad vzniknutých do zospoplatnenia pôžičiek a poistného. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení, ako aj nepreskúmateľný, nakoľko prvostupňový súd nevychádzal dôsledne pri posudzovaní danej právnej veci z právnej úpravy, vzťahujúcej sa na Zmluvy o pôžičkách poskytnutých zo Študentského pôžičkového fondu (teraz Fond na podporu vzdelávania). Predovšetkým v tej časti, ktorá upravuje zospoplatnenie dlhu pri nezaplatení viac ako dvoch splátok. Z obsahu prvostupňového rozhodnutia nevyplýva riadna aplikácia ustanovení citovanej právnej normy, upravujúcej režim „študentských pôžičiek“.

Prvostupňový súd sa obmedzil len na konštatovanie, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno o zročnosti celého dlhu pred dátumom 16.04.2014 (požadujúc úroky z omeškania od 26.12.2011, pričom písomnosti označené ako upomienky, podľa okresného súdu nepredstavujú kvalifikovaný jednostranný právny úkon veriteľom adresovaný dlžníkovi, ktorým by si uplatnil stratu lehôt v zmysle dohody o splátkach. S takto ustáleným skutkovým stavom a následne právnym záverom prvostupňového súdu sa odvolací súd nestotožňuje. V tomto smere je dôvodná námietka odvolateľa ohľadne nevyporiadania sa okresným súdom s otázkou zospoplatnenia pôžičky v zmysle ustanovenia § 14 ods. 4 v spojení s § 13 ods. 6 Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde, a to napriek tomu, ako správne odvolateľ podotkol, že okresný súd posudzoval vec podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, teda všeobecnej právnej úpravy, napriek existencii špeciálneho právneho predpisu. Rozhodnutie prvostupňového súdu, ktoré sa s touto otázkou vôbec nezaobrá, je podľa odvolacieho súdu v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a jeho právne závery sú predčasné.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že Zmluvy o pôžičke zo Študentského pôžičkového fondu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými boli uzavreté ešte za účinnosti zákona č. 200/1997 Z.z. o Študentskom pôžičkovom fonde zrušeným zákonom č. 396/2012 o Fonde na podporu vzdelávania, účinným od 01.01.2013, ktorý v ustanovení § 23 ods. 2 a 3 ustanovuje, že právnym nástupcom Študentského pôžičkového fondu od 01.01.2013 je Fond na podporu vzdelávania a práva a povinnosti vyplývajúce zo zmlúv, ktoré uzatvoril Študentský pôžičkový fond vrátane tých práv a povinností, záväzkov a pohľadávok, ktoré vyplývajú zo zmluvy o pôžičke, alebo vznikli na základe tejto zmluvy prechádzajú na Fond na podporu vzdelávania s účinnosťou od 01.01.2013. Náležitosti zmluvy o pôžičke ustanovuje § 13 Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde, pričom splatnosť pôžičky je upravená v ustanovení § 14 tohto zákona. Zákon pamätá na prípady, keď dlžník neuzavrie dohodu o splátkach podľa ustanovenia § 13 ods. 6 zák. č. 200/1997 Z.z. v ustanovení § 14 ods. 4 cit. zákona, kde ustanovuje, že ak dlžník

neuzavrie dohodu o splátkach podľa ustanovenia podľa § 13 ods. 6, alebo je v omeškaní so zaplatením viac než dvoch splátok, podľa dohody o splátkach, stane sa celá pôžička, alebo jej časť splatnou. Nezaplatená pôžička, alebo jej časť sa bude úročiť od začiatku omeškania úrokovou sadzbou zvýšenou o 1 % nad úrokovú sadzbu podľa ustanovenia § 13 ods. 4 cit. zákona. Z uvedeného je teda zrejmé, okresný súd neposudzoval žalobný návrh v zmysle citovanej právnej normy, keďže sa uzatvorenou dohodou o splátkach vôbec nezaoberal v tom zmysle, že splatnosť pôžičiek nastáva zo zákona za splnenia zákonných podmienok.

Prvostupňový súd tiež zmätočne uviedol úrok 4 %, ako úrok z omeškania, keď nevychádzal z osobitného predpisu a nepovažoval ho za zmluvný úrok. Podľa odvolacieho súdu skutočností uvádzaných žalobcom v žalobnom návrhu spolu s predloženými listinnými dôkazmi sú dostatočné pre relevantné posúdenie žalobného nároku žalobcu v zamietajúcej časti. Nesprávny je aj záver okresného súdu ohľadne zamietnutia úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne, pretože prvostupňový súd nesprávne rozlišuje zmluvné úroky a úroky z omeškania, a to pre nesprávnu aplikáciu špeciálnej právnej úpravy daných zmlúv. Nesprávne sú závery prvostupňového súdu aj ohľadne tej zamietajúcej časti, v ktorej sa domáhal žalobca zaplatenia poisťného z dôvodu neunesenia dôkazného bremena a formulárovej zmluvy. Pokiaľ prvostupňový súd nevyhodnotí uvedený nárok žalobcu v súvislosti s konkrétnymi ustanoveniami zmluvy v konfrontácii so zisteným skutkovým stavom, je takéto odôvodnenie nepreskúmateľné.

Ústavný súd SR vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, tzn. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu a že takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok odvolacieho súdu (uznesenie z 03.07.2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny stav (uznesenie z 23.06.2004, sp. zn. III. ÚS 209/04).

Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Sudca sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania, okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, tak takéto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného opravného prostriedku.

Pokiaľ okresný súd neaplikoval na daný prejednávaný prípad vyššie citované ustanovenia, tak tieto pochybenia sa nevyhnutne premietli i do roviny právneho hodnotenia a následne rozhodnutia okresného súdu a viedli krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu, čo do jeho zamietajúcej časti, je predčasné.

Krajský súd za tohto stavu akcentuje, že v danom prípade absenciu dostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nemôže preklenúť krajský súd doplnením odôvodnenia napadnutého uznesenia v rámci konania o odvolaní navrhovateľa.

Vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1, písm. f) a h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní sa súd prvého stupňa bude zaoberať najmä odvolacími námietkami žalobcu, vyhodnotí všetky dôkazy a zdôvodní, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých záverov

vychádzal a ako ich skutkovo a právne vyhodnotil. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlí tak, aby z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývala jednostrannosť, a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

O trovách odvolacieho konania rozhodne okresný súd, nakoľko si vyhradil rozhodnutie o trovách na samostatné konanie v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 O. s. p. a takýto postup odvolacieho súdu vyplýva z ustanovenia § 224 ods. 4 O. s. p..

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.